

Nr 101.

Utlåtande i anledning av väckt motion om livränta åt f. d. stationskarlen A. I. Ståhlberg i anledning av skada till följd av olycksfall i arbete.

(4: e avd).

I en inom andra kammaren av herr *Lindahl* väckt motion (II: 67) har hemställts, att f. d. stationskarlen August Ivar Ståhlberg, Olaigatan 7 B, Örebro, måtte med hänsyn till ett honom den 15 november 1917 övergången olycksfall tillerkännas sådan livränta, som järnvägsstyrelsen må med Ståhlberg träffa överenskommelse om enligt grunderna i lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete, samt att denna livränta må utgå retroaktivt för 10 år, räknat från och med den dag Svenska järnvägsmannaförbundet till Kungl. Maj:t ingav underdånig framställning härom i skrivelse den 26 juli 1945.

Beträffande de skäl, motionären anført till stöd för sitt yrkande, får utskottet hänvisa till motionen.

I anledning av motionen ha, efter därom i vederbörlig ordning framställd begäran, yttranden avgivits av *järnvägsstyrelsen* och *riksförsäkringsanstalten*.

De ifrågavarande yttrandena fogas såsom bilagor vid detta utlåtande (*Bilaga A och B*).

Utskottet. Av de i anledning av förevarande motion från järnvägsstyrelsen och riks-försäkringsanstalten inhämtade yttrandena framgår, att Ståhlberg vid sitt avsked från statens järnvägar erhöi rätt till invalidpension (hel pension), som för närvarande utgår med 3 936 kronor för år jämte därå utgående 12 procent rörligt tillägg. Då Ståhlberg såsom tjänstär kunde tillgodoräkna sig endast inemot 6 år, skulle rätt till $\frac{24}{120}$ av invalidpensionen eller allenast 744 kronor hava grundats genom anställningstiden. Livränta enligt bestämmelserna i 1901 års lag skulle numera uppgå till, inklusive tillägg, 567 kronor för år. Livräntan skulle således bli väsentligt lägre än den icke intjänade pensionen, varför, då enligt tillämpade grunder denna del av pensionen drages från livräntan, någon livränteutbetalning icke skulle kunna äga rum.

Under hänvisning till vad i remissyttrandena sålunda och i övrigt anförts får utskottet hemställa,

att motionen II: 67 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 26 april 1949.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 96.

Bilaga A.

Till riksdagens statsutskott.

Genom remiss den 16 februari 1949 har Kungl. Maj:t anbefallt järnvägsstyrelsen att till riksdagens statsutskott avgiva yttrande över en inom riksdagen väckt och till utskottet hänvisad motion II: 67 om livränta åt f. d. stationskarlen A. I. Ståhlberg i anledning av skada till följd av olycksfall i arbete. Med anledning härav får styrelsen anföra följande.

Ståhlberg, som är född den 15 oktober 1894, anställdes vid statens järnvägar den 1 maj 1915, antogs såsom extra ordinarie stationskarl den 1 november 1916 och befordrades till ordinarie stationskarl den 1 januari 1918. På grund av invaliditet, ådragen genom olycksfall i tjänsten den 15 november 1917, erhöll han avsked med invalidpension (hel pension) från och med den 1 januari 1922.

Pensionen utgör för närvarande 3 936 kronor per år jämte därå utgående 12 procent rörligt tillägg. Då Ståhlberg vid pensioneringen hade att som tjänstår tillgodoräkna sig endast 5 år 9 månader och 10 dagar (24 kvartal) skulle rätt till $\frac{24}{120}$ av invalidpension eller 744 kronor hava grundats genom anställningstiden. Den icke intjänta delen av pensionen utgör alltså 2 952 kronor jämte motsvarande del av rörliga tillägget.

Såsom framgår av motionen har Kungl. Maj:t lämnat en år 1945 gjord framställning angående livränta åt Ståhlberg utan bifall. I denna framställning hade åberopats den även i nu föreliggande motion omförmälda kungl. propositionen nr 150 till 1945 års riksdag. Livränta enligt de grunder, som angivas i propositionen, skulle emellertid i nu förevarande fall bliva väsentligt lägre än den icke intjänta pensionen, vilken enligt nyssnämnda grunder skall avdragas från livräntan, varför någon livränteutbetalning icke skulle kunna äga rum.

Då anledning icke finnes att med Ståhlberg träffa överenskommelse angående en livränta, som icke kan utbetalas, får styrelsen hemställa, att motionen icke måtte föranleda någon åtgärd. Stockholm den 5 mars 1949.

Kungl. järnvägsstyrelsen.

ERIK UPMARK

Gunnar Ruist

Bilaga B.

Till riksdagens statsutskott.

Genom remiss den 16 februari 1949 har Kungl. Maj:t anbefallt riksförsäkringsanstalten att till riksdagens statsutskott avgiva yttrande över en inom riksdagen väckt och till utskottet hänvisad motion II: 67 om livränta åt f. d. stationskarlen A. I. Ståhlberg i anledning av skada till följd av olycksfall i arbete.

Riksförsäkringsanstalten får för sin del vitsorda, att bestämmelserna i lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete varit tillämpliga å Ståhlberg. Något läkarintyg rörande Ståhlbergs av skadan föranledda tillstånd föreligger icke, men av inhämtade upplysningar synes framgå, att amputation måst företagas å högra lårbenet. Enligt praxis torde invaliditetsgraden sålunda kunna beräknas till 60 å 70 procent. Vid en invaliditetsgrad av 70 procent skulle livränta enligt 4 § ovannämnda lag ha utgått med 210 kronor för år. Därå skulle emellertid enligt kungörelse den 10 juni 1921 (nr 410) ha utgivits tilläggsersättning med 125 procent eller med kronor 262: 50. Jämlikt förordningar den 19 december 1941 (nr 942) och den 30 juni 1943 (nr 449) utgår dyrtidstillägg å såväl livränta som tilläggsersättning. Dyrtidstillägget har utgått med 15 procent under åren 1942 och 1943 samt utgår med 20 procent från och med år 1944 tills vidare till och med år 1949. Efter en invaliditetsgrad av 70 procent skulle Ståhlbergs livränta jämte tilläggsersättning och dyrtidstillägg för närvarande uppgå till 567 kronor för år.

Riksförsäkringsanstalten har för sin del i och för sig intet att erinra mot att på sätt som skett i fråga om de i motionen åberopade Knut Johan Larsson m. fl. föreslagen överenskommelse träffas mellan järnvägsstyrelsen och Ståhlberg. Riksförsäkringsanstalten vill emellertid framhålla, att med hänsyn till storleken och arten av Ståhlbergs pension dylik överenskommelse icke torde kunna leda till att någon livränta kan utbetalas till honom.

I detta ärendes handläggning har deltagit, förutom undertecknade, jämväl tjänstförrättande byråchefen Englund. Stockholm den 12 mars 1949.

ÅKE NATT OCH DAG

H. Jakobson.